

МИНИСТЕРСТВО НА ПРАВОСЪДИЕТО
ГЛАВНА ДИРЕКЦИЯ „ИЗПЪЛНЕНИЕ НА НАКАЗАНИЯТА“

1309, гр. София, бул. „Ген. Николай Г. Столетов“ № 21
www.gdin.bg тел.: 02 8139247, факс: 02 9311574

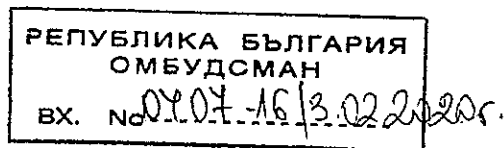
Рег. № ...582....., Екз. 1..

По Вх. № 16526/20.12.2019 г.

№ 16709/27.12.2019 г.

гр. София ...17.01.2020 г.

ДО

Г-Н ДИМИТЪР БОНГАЛОВ
ДИРЕКТОР НА ДИРЕКЦИЯ
„НАЦИОНАЛЕН ПРЕВАНТИВЕН
МЕХАНИЗЪМ И ОСНОВНИ
ПРАВА И СВОБОДИ
НА ЧОВЕКА“

На Ваш. № 0407-16/17.12.2019 г.

По повод направени препоръки в Доклад на Националния превантивен механизъм /НПМ/ от извършени проверки в затвора гр. София, ЗОЗТ „Кремиковци“, ЗООТ „Казичене“, арест бул. „д-р Г.М.Димитров“ № 42 и арест ул. „м-р Г.Векилски“ № 2 при ОСИН София, Ви уведомявам следното:

На интернет страницата на Главна дирекция „Изпълнение на наказанията“ е публикувана информация необходима за ползване от обществото. Капацитета на териториалните служби на ГДИН ще бъде предоставен на всеки при поискване, съгласно изискванията на Закона за достъп до обществена информация.

Във връзка с изменената нормативна уредба, пряко свързана с изпълнението на наказанието лишаване от свобода в общежитията от открит тип, а именно - промяната на критериите за определяне на първоначален „общ“ режим на изтърпяване на наказанието лишаване от свобода, непосредствено свързано с настаняването на осъдените на основание чл.57 и чл.58 ЗИНЗС /изм. ДВ, бр.13/2017 г./, преместването от закрит в открит тип пенитенциарно заведение, отпадането на горната граница от 5 години като остатък от наказанието лишаване от свобода /стар текст чл.64, ал.1 ЗИНЗС, нов текст изм. ДВ, бр.13 от 7 февр. 2017 г./, измененията на чл. 343б и чл. 343в НК/ДВ, бр.74 от 2015 г./, в условията на

открит тип се настаняват лица, както с малък размер на наложеното наказание /например за ППП при употреба на алкохол/, така и лица с големи размери на наказанията и извършители на тежки престъпни деяния. В условията на открития тип на база прогресивната пенитенциарна система попадат и лица от категорията „рецидивисти“.

Съвместното настаняване на изброените по-горе групи от осъдени лица води до нарушаване на основния принцип, свързан с диференцираното настаняване в условията на местата за лишаване от свобода.

Настаняване на визираните групи от осъдени при едни и същи условия, затруднява качеството и количеството на работа с тях. При сега действащата нормативна уредба основна прилика между общежитията от „открит“ тип и общежитията от „закрит“ тип е такава, че се настаняват и попадат осъдени лица с големи остатъци от наложените им от съдилищата наказания и лица категория „рецидивисти“. Проблемно е третирането им в условията на смекчен надзор и охрана.

За настаняването в открития тип заведения липсват дори и минимални изисквания и стандарти, което не следва да бъде игнорирано, защото при условията на открит тип или т.нар. „златна среда“ трябва да продължи работата в посока постигане на целите на наказанието, изчерпателно обхванати от нормата на чл.36, ал.1 НК, в това число и свеждането до минимум на рецидивната престъпност. Такава тенденция липсва към настоящият момент предвид профила на настанените при условията на открит тип осъдени, непосредствено свързан с високите стойности на оценката им на риска от рецидив и вреди.

От друга страна към настоящия момент броят на настанените лишени от свобода в ЗООТ „Казичене“ е 286, при извършен ретроспективен анализ назад във времето, за месец февруари 2017 г. броят им е бил около 200. Изводът е, че числеността нараства осезаемо. Към настоящия момент затворническото общежитие е най – голямото на територията на Република България. Отправената препоръка ще доведе до неговото пренаселване, респективно до сериозно затрудняване на работата с осъдените лица.

На фона на количествено завишения брой лишени от свобода, средно-списъчният състав на надзорно-охранителния състав остава непроменен. Инспекторите социална дейност и възпитателна работа с правонарушители, които са трима, са крайно недостатъчни за обезпечаването на консултативно-корекционната работа, провеждането на социално-възпитателна дейност, прецизирането при извеждането на лишени от свобода за работа на външни работни обекти. Към настоящия момент един инспектор СДВР отговаря пряко за около 95 осъдени, като тенденцията е броят им постоянно да нараства.

По отношение на капацитета на затвора гр. София и затворническите общежития към него, към момента не се отчита пренаселеност. В корпуса на затвора гр. София са настанени 661 лица към настоящия момент, капацитетът е за настаняване на 670 лица; в ЗОЗТ „Кремиковци“ са настанени към настоящия момент 324 лица, капацитетът е за настаняване на 403 лица; в ЗООТ са настанени 286 лица към настоящия момент, капацитетът е за настаняване на 416 лица. Нещо повече осъдените лица са запознати с нормата на чл. 62, ал. 1, т. 5 ЗИНЗС, а именно преместване в затвор или затворническо общежитие със заповед на главния директора на ГДИН, при писмено желание от тяхна страна, с цел прилагане на нормата на чл. 43, ал. 4 ЗИНЗС. В практиката се констатира, че заявено желание се заявява изключително рядко.

Администрацията на затвора гр.София е предприела мерки за активна работа по утвърден план - график за преразпределение на болничните стаи на база капацитетните възможности на СБАЛЛС, във връзка с изискването за диференцирано настаняване и разпределение на лишените от свобода на принцип нозологични единици, съобразно Закона за здравето и специалните нормативни актове, регламентиращи изпълнението на наказанията, наложени от съдилищата с влезли в сила съдебни актове, както и стриктното изпълнение на актовете на съда и прокуратурата, отнасящи се за лицата задържани под стража по реда на НПК.

По отношение на отразеното в доклада, относно нормата на чл. 51, т. 2 ППЗИНЗС ще отбележим, че с оглед постъпване на жалби за влизане след вечерна проверка на осъдени лица в спални помещения, не където те са настанени от инспектор социална дейност и възпитателна работа, респективно изчезване на вещи, с цел превенция на подобни прояви и нарушения се предприемат действия по заключване на спалните помещения през нощта.

Друг аргумент в тази посока е осигуряване на законовото право на лишените от свобода – непрекъснато време за сън, не – малко от 8 часа на денонощие, чл. 84, ал. 2, т. 2 ЗИНЗС. При заключване единствено на коридорите в затворническото общежитие се констатира свободно придвижване по спални помещения в тъмната част на денонощието, организиране на игри и по – този начин се нарушават правата на останалите осъдени лица /най – често подобни оплаквания се депозират от работящите, на които се пречи да почиват пълноценно/.

Упоменатата практика се прилага в по-голямата част от затворническите общежития от открит тип на територията на страната с оглед осигуряване на реда и дисциплината, както и за предотвратяване на извършване на тежки нарушения и престъпления, насочени срещу личността.

Съгласно чл. 303, ал. 1 ППЗИНЗС във всеки затвор, затворническо общежитие и арест в началото на годината се съставя списък на постове, съобразен с особеностите на оперативната обстановка и спецификата на поделението. Това е нормативно уредено правомощие на началника на затвора. В изготвяните съгласно чл. 304, ал. 1 ППЗИНЗС инструкции е указана оперативна самостоятелност, по отношение на преценката за необходимост от поставяне на белезници във външни болнични заведения. Преценката на риска по отношение на лицата, били те осъдени, обвиняеми или подсъдими, е на началника на затвора. Присъствието на надзирател е нужно за да се изпълни изискването на чл. 312, т. 5, надзирателите независимо от поста, на който изпълняват служебните си задължения, са длъжни да „Наблюдават движението и поведението на лишените от свобода и задържаните под стража“. Изискването на мл. 312, т. 7 изисква от постове да „Вземат мерки за предотвратяване на бягства, кражби, хазартни игри, покупко-продажби, саморазправа, хулиганства, употреба на спиртни напитки, пушене на забранени места и други нарушения и престъпления от лишени от свобода и задържаните под стража“.

Съгласно глава трета, раздел първи, чл. 17 от Инструкция № 1, издадена от министъра на правосъдието на 22.03.2019 г., обн. ДВ, бр. 27 от 02.04.2019 г., при отвеждане на конвоирани лица за преглед във външни лечебни заведения свалянето на белезниците се извършва на място на прегледа. След оценка на конкретната „оперативна обстановка и вземане мнението на медицинския специалист, отговорникът на конвоя може да разпорежи лицето да остане с белезници“.

При извършена оценка през 2018 година, в съответствие с чл. 196, ал. 1 – 3 ЗУТ, на проектната и експлоатационна сигурност на строителната конструкция на пет етажната сграда на блок 3 в ЗООТ „Казичене“, експертите са излезли със заключение и препоръка за извършване на основен ремонт и обновяване на сградата с конкретика. Това е свързано със значителни финансови средства, с какъвто ресурс не се разполага.

През месец ноември 2019 г. всички помещения на територията на 7 група са ремонтирани основно. Остава само общата баня, за която се чакат строителни материали. Първо спално помещение – 15,30 кв.м. площ, настанени трима лишени от свобода, има 4 легла, килията е след ремонт. Девето спално помещение – поставен е душ с батерия, настанени трима лишени от свобода, площ – 16 кв.м. Десето спално помещение – дупката в тавана е отремонтрана, настанени шестима лишени от свобода, с площ 26,46 кв.м. Обща кухня - направен основен ремонт – шпакловка, боядисване, нова ел.инсталация. Оборудвана е с нови ел.котлони и ел.печка, шкаф, маса и столове. Всички лишени от свобода са доволни от функционирането ѝ, като ще отбележим, че има постоянно топла вода.

Втора група, 17 спално помещение е след основен ремонт. Коридорът и всички помещения на територията ще бъдат ремонтирани основно, след завършване на покрива на основния корпус.

Шеста група, първо спално помещение е с направен основен ремонт. По думите на настанените лишени от свобода няма хлебарки и дървеници.

Относно 13 група – през м.ноември и декември 2019 г. е ремонтиран покривът на сградата, като са отстранени всички течове. Прозорците в коридора са уплътнени и са направени отваряеми за проветряване. Не биха могли да бъдат с по-големи размери, тъй като ще се измени конструкцията на сградата. В групата е направена нова кухня с ново оборудване. По отношение на обезпаразитяването срещу хлебарки и дървеници периодично се извършват мероприятия по дезинфекция, дезинсекция и дератизация.

Относно обособяването на столова в корпуса на затвора, Ви уведомяваме, че помещението, предназначено за хранене на лишените от свобода, обвиняеми и подсъдими лица е с малки размери и не може да обслужи 13 групи по приблизителен брой лишени от свобода около 55 в група, което е довело до промяна на правилата за хранене на лишените от свобода.

Понастоящем, във връзка с хигиенните норми и изисквания, храната на лишените от свобода се осъществява от хранещ - лишен от свобода, назначен на длъжността който има положително влияние сред затворническата общност и предотвратява злоупотреби/ с актуална здравна книжка, който следи за правилното раздаване на храната и спазване на изписаните по лекарско предписание диети.

В периода, в който се е ползвала служебната столова в корпуса, едно хранене по график за всички групи и отнемало до 4 часа, което от една страна е възпрепятствало възпитателния и корекционен процес по включването на лишените от свобода в други дейности, от друга страна е натоварвало изключително много работата на надзорно-охранителния състав. Преценен е и рискът от режимна гледна точка, относно събирането на едно място на лица с криминални нагласи и прояви, с цел превенция на организирани бунтове, които биха могли да застрашат сигурността в затвора.

Отделно, във всяка група с настанени лишени от свобода, обвиняеми и подсъдими лица има обособен кухненски бокс, оборудван с ел.техника и посуда, в който същите могат да си приготвят сами храна.

Понастоящем столовата в корпуса на затвора се ползва за хранене на лишените от свобода, назначени на работа по щата на затвора в комунално-битовата дейност.

Относно храненето в спалните помещения, администрацията на затвора се стреми да предостави нормални условия за консумиране на храната, оборудвайки ги със столове и маси.

По отношение на подобряване на водоподаването на територията на ЗОЗТ „Кремиковци“ са предприети действия за ремонт на водопровода, като към настоящия момент е получена оферта от Водоснабдяване и канализация ЕАД – София. Предстои одобряване на заложените в офертата разходи по обновяване на водопроводната мрежа, захранваща общежитието, подмяна на тръбите с по – голям цолаж, с оглед увеличаване дебита на питейна вода и спазване на чл. 2, т. 3 ЗИНЗС. На по – късен етап ще бъдат предприети строително - ремонтни дейности, свързани с изграждането на нов резервоар за вода за питейни нужди с по – голям обем и кубатура.

От 2013 г. ГДИН е осигурила използването на медицински софтуерен продукт Хипократ GP за нуждите на медицинските центрове (МЦ) в затворите и медицинските кабинети в ареста София, което много улеснява и подобрява ефективността на работа на лекарите с Национална здравноосигурителна каса. „Хипократ“ е еталон за добра софтуерна практика в областта на медицинската информатика. Хипократ GP е програма за управление на цялостната дейност на лекарите по обща медицина. Програмният продукт поддържа електронно досие на пациента и се записват всички данни от прегледи, процедури, изследвания и образна диагностика. Процесът на внедряване и въвеждане на първоначални данни в местата за лишаване от свобода беше съпроводен с обучение на персонала при начална работа на системата.

Сектор МОМЛС е изготвил доклад до министъра на правосъдието, относно необходимостта от промени в Глава десета „Медицинско обслужване в местата за лишаване от свобода“ в Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража (ЗИНЗС), където се предвижда цялостна реформа на Медицинските центрове и СБАЛЛС-София и СБАЛЛС-Ловеч.

Тъй като проблемите в медицинското обслужване в местата за лишаване от свобода са трайни тенденции, а не епизодични случаи, се налагат промените, които ще бъдат разгледани от работната група в Министерство на правосъдието, която подготвя проект на Закон за изменение и допълнение на ЗИНЗС.

Относно организиране на акция по кръводаряване сред лишените от свобода Ви информирам, че със заповед № РД – 09-78/07.02.1996 г. на министъра на здравеопазването е забранено използването на кръв от донори от местата за лишаване от свобода, във връзка с потенциалната възможност за преливане и преработка на заразена с вируса на СПИН кръв от лица в прозоречен период на инфекцията.

Експертният съвет при Националния център по хематология и трансфузиология също е изразил становище, че организирането на кръводаряване в местата за лишаване от свобода е нецелесъобразно.

Дейности по дезинсекция и дератизация се извършват съгласно сключен договор № 11179/13.11.2018г. с фирма „ДДД-1“ООД, която е лицензирана, съгласно Наредба № 1 от 5 януари 2018 г. за условията и реда за извършване на дезинфекции, дезинсекции и дератизация на Министерство здравеопазването и Министерство на земеделието, храните и горите.

Съгласно договора дейностите се извършват по предварително изготвени графици. Дезинсекцията се извършва шест пъти годишно, а дератизацията два пъти годишно. В договора е включена и възможност за допълнителни обработки при необходимост, извън определените графици. През месеците октомври и ноември 2019 г. бяха извършени двукратни обработки през десет дни с цел ограничаването до минимум на инсектициди в поделенията.

През 2017 и 2018г. бяха подменени частично парните котли по териториалните поделения. В момента сме на етап приключване на ОП за доставка на камери за санитарна обработка, за изпаряване на постелен инвентар и дрехи. С доставката на камерите ще подменим частично съществуващите негодните за употреба.

Всички териториални служби на ГДИН към момента разполагат с необходимата леглова база.

Правният статут за изпълнение на мярката за неотклонение задържане под стража е регламентиран в Закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ЗИНЗС/, Правилника за прилагане на закона за изпълнение на наказанията и задържането под стража /ППЗИНЗС/, Заповед за вътрешния ред в арестите № 4102/2016 г. на главния директор на ГДИН и други вътрешноведомствени актове, съобразени с изпълнението на основния принцип за хуманност към осъдените на лишаване от свобода и задържаните под стража лица. В чл. 256 от ЗИНЗС, ясно са регламентирани правата на обвиняемите и подсъдимите, настанени в арестите. Съгласно чл. 256, ал. 4 от ЗИНЗС, вътрешния ред и организацията на дейностите в арестите се определят с вътрешноведомствени актове с императивен характер за изпълнение и съобразени със Законодателната система на Република България;

Тоалетните са вътре в спалните помещения, точно както е упоменато в чл. 20, ал. 3 от ППЗИНЗС, като изграденият параван, който е масивна зидария, съвсем умишлено не закрива целия санитарен възел, а само такава част от него, която едновременно осигурява необходимото уединение на задържаното под стража лице и позволява в частност да се вижда малка част от него, за да може служителите осъществяващи наблюдението на килиите да реагират адекватно на определена ситуация при опит за суицидни действия или самонараняване от страна на задържаните под стража лица. В ареста има изградени три експериментални килии с изграден цялостен параван до тавана на спалното помещение, с помощта

на който се обособява самостоятелен санитарен възел. Проектът на същите, към момента не е в изпълнение поради нарушена видимост от наблюдение на задържаните лица в самото спално помещение;

Капацитетът на ареста на бул. „д-р Г.М. Димитров” № 42 към сектор „Арести” при ОСИН – София е 249 места, при спазване на разпоредбите на чл. 43, ал. 4 от ЗИНЗС „минималната жилищна площ в спалното помещение за всеки лишен от свобода не може да е по-малка от 4 кв. м.“. Арестът разполага с 249 места в килии със санитарен възел.. Помещенията със санитарен възел разполагат с две двойни /тип вишка/ монтирани легла, но при спазването на законовите разпоредби се настаняват до три задържани лица.

Във връзка с горното при конвоиране на лица за настаняване в ареста същите се приемат и събират по максимум 4 лица в килии със санитарен възел. Предвид това има вероятност в ареста да се достигне критичния максимум за настаняване на задържани лица.

Към момента има създадена организация с цел спазване на правото на закупуване на продукти на задържаните и настанени лица в арестите на ОСИН-София. Във връзка с това няма депозираните молби от последните или техни адвокати, че правото им е нарушено или въобще не им се предоставя възможността за закупуване на продукти от лавка.

Относно използването на помощни средства – белезници, професионално и политическото ръководство е дало възможността за анализ на всеки конкретен случай да се действа според конкретната ситуацията в която се намира конвойната група, маршрути за конвоиране, лечебни заведения, престъпление на задържаното лице, очаквана присъда и други фактори с цел предотвратяване и недопускане на опити за посегателство върху живота и здравето на надзорно-охранителният състав, цивилни граждани или други задържани лица. Обратното също е вярно при опити за суицидни действия и наранявания от страна на конвоираните лица. Работата с престъпен контингент не ражда народно творчество, което да е в разрез със законовите и нормативни уредби на Република България.

Към момента съществуващата материална база и сключен договор с ГДИН на доставчик на телефонна услуга са монтирани максимално на брой количество картови телефонни апарати. За всеки отделен случай, когато по някаква причина телефонният разговор не бъде проведен при провеждане на престоя на открито се допуска, чрез писмена молба лицето, което я е подала до му бъде предоставена възможност за провеждане на телефонен разговор съгласно чл.76 ал. 2 от ЗИНЗС „по всяко време през деня”. Горното може да бъде проследено от десетките молби на задържани лица, които се подават ежедневно, като след проведен разговор се класират в съответното арестантско досие. Обаждането от телефонните апарати на етажа важи и за лицата които по различни обстоятелства не са ползвали

правото си от престой на открито и съответно не са успели да проведат телефонни разговори с техните близки и познати.

Стриктно се спазват изискванията свързани с кореспонденция на задържаните лица настанени в арестите съгласно нормативната уредба действаща на територията на Република България, ЗИНЗС и ППЗИНЗС по начин недопускащ закононарушения в следствие на неизпълнението им и носене на дисциплинарна или наказателна отговорност от страна на служителите от надзорно-охранителният състав.

ГЛАВЕН ДИРЕКТОР:
ГЛАВЕН КОМИСАР ИВАЙЛО ЙОРДАНОВ

НН/ЕР